ނަންބަރު: (IUL)203-ERC/1/2023/39

ނޫސްބަޔާން

ލ.ގާދޫގެ ވެލާއާއި ކަހަނބު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރުން

އެންވަޔަރަމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީއާއި ދިވެހި ރާއްޖޭގައި ވެލާކަހަނބު ހިމާޔަތްކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރާ އަމިއްލަ ޖަމިއްޔާއެއް ކަމުގައިވާ އޮލިވް ރިޑްލީ ޕްރޮޖެކްޓާއި ގުޅިގެން، ލ. ގާދޫގެ ވެލާއާއި ސަރަހައްދު ބަލަހައްޓާ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ގޮތުން ހައްދުންމަތީ އަތޮޅު ކައުންސިލާއި ލ. ފޮނަދޫ ކައުންސިލް އަދި އެގްރޯ ނެޓް ކޮމްޕެނީއާއި ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކޮށްފިއެވެ. މިޕްރޮޖެކްޓުގެ ދަށުން މިސަރަހައްދުގައި ވެލާކަހަނބު ބިސްއަޅާ މިންވަރާއި ބިސްފަލުވާ މިންވަރު ދިރާސާކޮށް ވެލާކަހަނބުތަކުގެ އާބާދީގެ ޑޭޓާ އެއްކުރުމާއި އިތުރުކުރުމުގެ ހުރިހާ މަސައްކަތްތައް ކުރެވޭނެއެވެ. އެގޮތުން ލ.އަތޮޅުގައި ވެލާކަހަނބަށް ބައިވެރިވާ ކޮންޒަރވޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ލ.ގާދޫގައި އަދި ލ.ގަން އަދި ހައްދުންމަތީ ހިންގުމަށް ރާވާފައިވެއެވެ.

ލ.ގާދޫއަށް ވެލާއަރާ މިންވަރަށް ބަލާއިރު، 1983ގައި ކުރެވުނު ދިރާސާއަކުން، އެއަހަރު އެކަނި މިރަށުގައި 283 ވެލާ ބިސްލުމަށް ރިކޯޑު ކުރެވިފައިވާއިރު، 2015 ވަނަ އަހަރު އޭރުގެ ފީލްޑް ރިސާރޗް ޓީމަކުން ކުރެވުނު ދިރާސާއެއްގައި އެއަހަރު މިރަށުން 142 ވެލާ ބިސްލުމަށް ރިކޯޑު ކުރެވިފައިވެއެވެ. މިރަށުގެ ވެލާ ގާތު އައި ކުރިން ބަރަށް ބަލަހައްޓާ ކަހަނބުން ބަލަހައްޓާ އާއި ސަރަހައްދުގައި ވިޔަފާރި 2006 ވަނަ އަހަރު ލ.ގާދޫ ދަށަށް ވެލާކަހަނބު ބިސްއެއްލުމަށް ގާއިމްކުރެވި ބަރަހަނބުން ބިސްއެއްލުން މަނާކުރި ހިސާބުން ފެށިގެން، މިރަށުގައި ޖަމާކުރެވޭ ބިސް ވެލާއާއި ބަލަހައްޓާ ކަހަނބު ހިފާތަން ބަލަހައްޓާ އިތުރުވެފައިވެ ދިރާސާތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ބިސް ވަގަށްނެގުން އިތުރުވެފައިވާތީ ދިރާއްޖެ. އަދި 2019-2018 އަހަރު ދިރާސާކޮށް ރިޕޯޓް ޕްރޮޖެކްޓުން ކުރެވުނު ދިރާސާއަކުން މިރަށުގައި +130 ވެލާ ބިސް އެޅުމަށް އަރާފައިވާކަމަށް ރިކޯޑު ކުރެވިފައި ވާއިރު، މީގެ 61% ބިސްވަލު ގޮސް، ބިސްތަކާ ކުރައިވާކަން ފަނި ރިކޯޑް ކުރެވިފައެވެ.

2015 ވަނަ އަހަރު ލ.ގާދޫގެ ރަށްފުށުން ލ.ފޮނަދޫ އަށް ބަދަލުކުރި ހިސާބުން ފެށިގެން މިރަށުގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓަމުން އައީ ހައްދުންމަތީ ކައުންސިލާއި އެކުގެ އަމިއްލަ ޖަމާއަތްތަކެއް ގުޅިގެންނެވެ. ނަމަވެސް 2021 ވަނަ އަހަރު ލ.ގާދޫވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދަނޑުވެރިކަން ކުރިއެރުވުމަށް ހަރަކާތްތެރިވާ ކުންފުނީއެއް ކަމުގައިވާ 'އެގްރޯ ނެޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް'އަށް ހަވާލުކޮށްފައެވެ. އެހެންނަމަވެސް ލ.ގާދޫ ތިމާވެށީގެ ހާއްސަ ސިފަތަކާއި ހުރިހާ ވަނަވަރުގެ ފެހިކަމާއި ވަރަށްގިނަ މުދިރިނައިގެ ސަރަހައްދުގެ އިތުރުން ރަށުގައިވާ ކުޅިތަށް ސަރަހައްދުތަކާއި ދިރުމާއި ހިމާޔަތް ތިމާވެށީގެ ހިމާޔަތް ދިރުމާއި ބެހޭ ގާނޫނު (4/93) ދަށުން ހިމާޔަތްކުރެވިފައި ސަރަހައްދެއްގެ ގޮތުގައި 23 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި ކަނޑައަޅާފައެވެ.

މިއެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ލ.ގާދޫ ސަރަހައްދުގައި ވެލާކުދިންގެ ފެހިބިސް ނެގުން ހުއްޓުވުމަށް މިސަރަހައްދުގެ ބައްދަލުކުރުމަށް ހާއްސަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވޭނެއެވެ. ތިމާވެށީގެ ގާނޫނު (4/93) ތަންފީޒުކުރުން ހަރުދަނާކުރުމަށް އިތުރު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވޭނެއެވެ. މިގޮތުން، އިޕީއޭއާއި އެގްރޯނެޓާއި ޓީމުތަކުން ޖަމާކުރަނީ ގާދޫގައި ވެލާކަހަނބު ބަލަހައްޓަމުން ދިޔައީ ގޮތުގެ މިސާލުތަކެއް ދިރާސާކޮށް މިގޮތަށް ރަށުގައި ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތަކެއް ބަލަހައްޓަމުން 'މޮނީޓަރ' ކުރުމުގައި ކުރީގެ ގާދޫގެ ރަށްފުށުންގެ ހިއްވަރު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވޭނެއެވެ. މިޕްރޮޖެކްޓަކީ ޔޫ.އެން.ޑީ.ޕީ 'ޖީ.އީ.އެފް ސްމޯލް ގްރާންޓްސް' ލ. އަތޮޅު ސިޔާސީ ސެންސަސް ރިޒާވް އެއްބަސްވުމާއި ކުރިއަށްގެންދާ ޕްރޮޖެކްޓެކެވެ.

25 ޝައްބާން 1444

14 މާރޗް 2023